

Aan de slag met hoofdstuk 4 – Elke gemeente is uniek

Het leren kennen van je gemeente is een van de leukere dingen als je begint als beleidsmaker. Veel vragen over de identiteit kun je zelf uitzoeken (zie hoofdstuk 4), andere aspecten kosten meer tijd en zijn subtieler.

Identiteitsaspecten die je kunt opzoeken

De financiële positie van je gemeente kun je vaststellen door de laatste begroting en jaarrekening van je gemeente door te nemen. Daarnaast kun je op www.waarstaatjegemeente.nl onder het kopje Gemeentefinanciën zien hoe jouw gemeente ervoor staat in verhouding tot Nederland of specifieke andere gemeenten.

Hoe hoog zijn de gemeentelijke woonlasten voor een éénpersoonshuishouden in jouw gemeente?

€ _____ Mijn gemeente

€ _____ Gemiddeld in Nederland

Hoeveel euro per inwoner ontvangt jouw gemeente uit het vrij besteedbare Gemeentefonds?

€ _____ Mijn gemeente

€ _____ Gemiddeld in Nederland

Wat zijn de netto-lasten van jouw gemeente per inwoner?

€ _____ Mijn gemeente

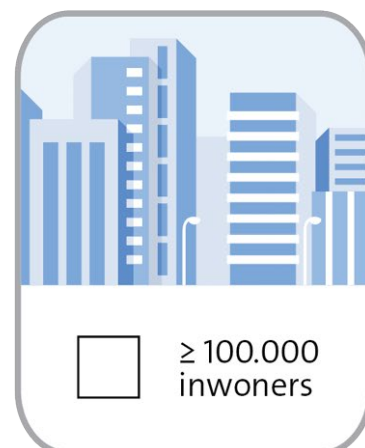
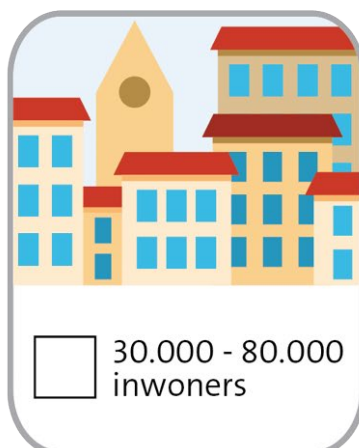
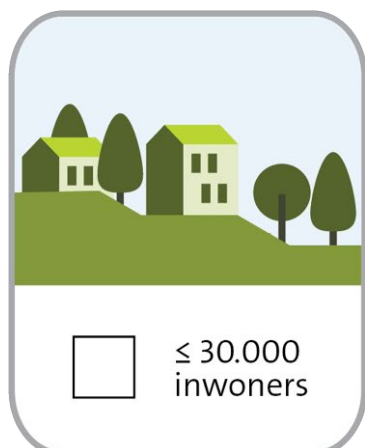
€ _____ Gemiddeld in Nederland

Is jouw gemeente een artikel-12-gemeente?

Ja Nee

De *schaalgrootte* van je gemeente is ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Onder het kopje demografie vind je niet alleen de aantallen inwoners, maar ook meer cijfers over de bevolkingsamenstelling en de prognose van bevolkingsgroei of bevolkingskrimp.

Hoe groot is jouw gemeente?

Hoeveel personen gemiddeld per huishouden?

_____ Mijn gemeente

_____ Gemiddeld in Nederland

Is jouw gemeente lid van een of meerdere netwerken van gemeenten?

Ja, van _____

Nee

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur is vaak uitgewerkt in een organogram en te vinden op de website van je gemeente of op het intranet. In hoeverre deze direct helpen om de structuur te begrijpen, hangt af van de organisatievorm van de gemeente. Sommige organogrammen spreken voor zichzelf, terwijl andere organogrammen meer vragen oproepen dan duidelijkheid geven. Als het vragen oproept, zou ik die vooral stellen aan je leidinggevende, die kan het vast toelichten.

Wie is jouw leidinggevende?

Wie is de leidinggevende van jouw leidinggevende?

Met welke teams werk je samen? Wie is daar de leidinggevende van?

Politieke cultuur

De typering van politieke culturen uit hoofdstuk 4 is niet een typering met termen die algemeen bekend zijn, maar ze helpen wel de cultuur te begrijpen. Het is daarom aan te raden dit gedurende een langere tijd te onderzoeken.

	Pragmatisch, consensusgericht	Politiek, debatgericht
Informeel, mensgericht	Gemeenschapscultuur	Vechtcultuur
Formeel, proceduregericht	Regentencultuur	Debatcultuur

Politieke cultuur van de gemeente: verhouding tussen de verschillende culturen

- Vraag of je mee mag met een collega die naar de gemeenteraad gaat en kijk wat er gebeurt. Is het gesprek consensusgericht of proberen de raadsleden zich vooral te onderscheiden van anderen? Hoe gaan mensen met elkaar om? Zijn ze formeel naar elkaar en vooral gericht op de procedure? Of kun je merken dat ze elkaar goed kennen? Let vooral ook goed op bij de borrel ná de vergadering. Waar gaan de gesprekken over? Lijken mensen elkaar te mogen? Wordt er überhaupt geborreld?
- Bespreek het model met de vier culturen uit hoofdstuk 4 eens met een ervaren adviseur of een bestuursadviseur. Het is als ervaren adviseur ook leuk om je eigen gemeente in dit model te duiden.
- Let in interactie met opdrachtgevers en de wethouder op hun houding: verwachten zij vooral tegenwerking van de gemeenteraad of kunnen zij met de gemeenteraad samenwerken? Focussen ze vooral op individuen en omgangsvormen of wordt er meer aandacht gegeven aan het formeel doorlopen van procedures? Let op: als er veel aandacht is voor procedures, hoeft dit niet te betekenen dat het een gemeente is met een formele cultuur. Het kan ook juist zijn dat er wordt gewerkt aan een formelere cultuur, omdat deze juist (ongewenst) informeel is.
- De identiteit van je gemeente leer je kennen door vragen te stellen en naar buiten te gaan. Je kunt de typologie van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) opzoeken, maar echt je gemeente leren kennen moet je zelf doen. Ik raad je aan wandelingen of fietstochten te gaan maken met collega's en hen te laten vertellen over de gemeente. Wie is van oudsher de belangrijkste werkgever? Hoe ziet de verenigingsstructuur eruit? Is de gemeente in de loop der jaren veranderd? Wat zijn belangrijke ontmoetingsplekken? Hoe zien de scholen eruit? Wat zijn de wijken met rijke inwoners en waar wonen de arme inwoners? Welke wijk kent een sterke gemeenschapscultuur? Veel plezier met het ontdekken van je gemeente! Ook als je al in deze gemeente woont, kun je nu veel leren.